

Bruxelles, 31 iulie 2025
(OR. en)

11314/25
ADD 1

Dosar interinstituțional:
2025/0243 (NLE)

COPEN 201
DROIPEN 78
JAI 1041
ENV 705
RELEX 1010

NOTĂ DE ÎNSOȚIRE

Sursă:	Secretara Generală a Comisiei Europene, sub semnătura dnei Martine DEPREZ, Directoare
Data primirii:	29 iulie 2025
Destinatar:	Dna Thérèse BLANCHET, Secretară Generală a Consiliului Uniunii Europene
Nr. doc. Csie:	COM(2025) 433 annex
Subiect:	ANEXE la Propunerea de decizie a Consiliului referitoare la semnarea, în numele Uniunii Europene, a Convenției Consiliului Europei privind protecția mediului prin intermediul dreptului penal

În anexă, se pune la dispoziția delegațiilor documentul COM(2025) 433 annex.

Anexă: COM(2025) 433 annex

COMISIA
EUROPEANĂ

Bruxelles, 29.7.2025
COM(2025) 433 final

ANNEXES 1 to 2

ANEXE

la

Propunerea de decizie a Consiliului

**referitoare la semnarea, în numele Uniunii Europene, a Convenției Consiliului Europei
privind protecția mediului prin intermediul dreptului penal**

**Cea de a 134-a sesiune a Comitetului de Miniștri
(Luxemburg, 13-14 mai 2025)**

Convenția Consiliului Europei privind protecția mediului prin intermediul dreptului penal

PREAMBUL

Statele membre ale Consiliului Europei și celelalte părți semnatare ale prezentei convenții,

Reamintind Declarația de la Reykjavik, adoptată cu ocazia celei de a 4-a reuniuni la nivel înalt a șefilor de stat și de guvern ai statelor membre ale Consiliului Europei (Reykjavik, 16-17 mai 2023), în cadrul căreia șefii de stat și de guvern ai statelor membre ale Consiliului Europei și-au declarat angajamentul de a-și consolida activitatea desfășurată în cadrul Consiliului Europei cu privire la aspectele legate de mediu referitoare la drepturile omului, de a identifica provocările pentru drepturile omului, provocări generate de tripla criză planetară legată de poluare, de schimbările climatice și de pierderea biodiversității, precum și de a contribui la elaborarea unor răspunsuri comune la aceste provocări;

Reamintind Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (STE nr. 5, 1950) și protocoalele la aceasta, Convenția privind conservarea vieții sălbatice și a habitatelor naturale din Europa (STE nr. 104, 1979) și Convenția europeană a peisajului (STE nr. 176, 2000);

Având în vedere Convenția europeană de extrădare (STE nr. 24, 1957) și protocoalele la aceasta, Convenția europeană de asistență judiciară în materie penală (STE nr. 30, 1959) și protocoalele la aceasta, Convenția europeană privind valoarea internațională a hotărârilor represive (STE nr. 70, 1970), Convenția europeană privind transferul de proceduri în materie penală (STE nr. 73, 1972) și Convenția penală privind corupția (STE nr. 173, 1999), 185), Convenția Consiliului Europei privind criminalitatea informatică (STE nr. 2001, 1998) și protocoalele la aceasta, precum și Convenția Consiliului Europei privind spălarea, depistarea, punerea sub sechestru și confiscarea produselor infracțiunii și privind finanțarea terorismului (STCE nr. 2005,);

Având în vedere Convenția pentru protejarea persoanelor față de prelucrarea automatizată a datelor cu caracter personal (STE nr. 108, 1981) și Protocolul de modificare a Convenției pentru protejarea persoanelor față de prelucrarea automatizată a datelor cu caracter personal (STCE nr. 223, 2018);

Reamintind următoarele recomandări ale Comitetului de Miniștri adresate statelor membre ale Consiliului Europei: Recomandarea nr. R (88) 18 privind răspunderea întreprinderilor cu personalitate juridică pentru infracțiunile săvârșite în exercitarea activităților lor, Recomandarea nr. R (96) 8 referitoare la politica privind criminalitatea într-o Europă aflată în

plină transformare, Recomandarea Rec(2001)11 referitoare la principiile directe privind combaterea criminalității organizate, Recomandarea CM/Rec(2014)7 privind protecția avertizorilor, Recomandarea CM/Rec(2022)9 privind protecția martorilor și a persoanelor care colaborează cu justiția și Recomandarea CM/Rec(2022)20 privind drepturile omului și protecția mediului;

Reamintind Rezoluția (77) 28 a Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei privind contribuția dreptului penal la protecția mediului;

Reamintind Rezoluția 2398 (2021) a Adunării Parlamentare a Consiliului Europei și Recomandarea 2213 (2021) intitulată „Abordarea aspectelor legate de răspunderea penală și civilă în contextul schimbărilor climatice”, Rezoluția 2477 (2023) și Recomandarea 2246 (2023) intitulată „Impactul conflictelor armate asupra mediului”, precum și Recomandarea 2272 (2024) intitulată „Integrarea dreptului omului la un mediu sigur, curat, sănătos și durabil în procesul de la Reykjavik”, în care se solicită recunoașterea ecocidului, concept deja reglementat de legislația anumitor state membre ale Consiliului Europei și discutat la nivel internațional;

Având în vedere jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, care stabilește standarde importante privind protecția drepturilor omului și a mediului;

Ținând seama de Directiva (UE) 2024/1203 a Parlamentului European și a Consiliului din 11 aprilie 2024 privind protecția mediului prin intermediul dreptului penal și de înlocuire a Directivelor 2008/99/CE și 2009/123/CE;

Ținând seama de Convenția-cadru a Națiunilor Unite asupra schimbărilor climatice (1992) și de Convenția privind accesul la informație, participarea publicului la luarea deciziei și accesul la justiție în probleme de mediu (1998);

Ținând seama de Convenția Națiunilor Unite împotriva criminalității transnaționale organizate (2000) și de Convenția Organizației Națiunilor Unite împotriva corupției (2003);

Având în vedere Convenția privind comerțul internațional cu specii ale faunei și florei sălbatice pe cale de dispariție (CITES) (1973) și Convenția Organizației Națiunilor Unite privind diversitatea biologică (1992);

Având în vedere Convenția internațională pentru prevenirea poluării de către nave (MARPOL, 1973) și protocoalele la aceasta, Convenția internațională pentru ocrotirea vieții omenești pe mare (Convenția SOLAS, 1974), Convenția Națiunilor Unite asupra dreptului mării (UNCLOS, 1982), Convenția privind protecția și utilizarea cursurilor de apă transfrontaliere și a lacurilor internaționale (1992) și Convenția internațională de la Hong Kong privind reciclarea sigură și ecologică a navelor (2009);

Având în vedere Convenția privind protecția fizică a materialelor nucleare și modificarea adusă acesteia (1979), Convenția privind poluarea atmosferică transfrontalieră pe distanțe lungi (1979), Protocolul de la Montreal privind substanțele care epuizează stratul de ozon (1987), Convenția de la Basel privind controlul transportului peste frontiere al deșeurilor periculoase și al eliminării acestora (1989), Convenția privind evaluarea impactului asupra mediului în context transfrontalier (1991), Convenția privind securitatea nucleară (1994), Convenția comună asupra gospodăririi în siguranță a combustibilului uzat și asupra gospodăririi în siguranță a deșeurilor radioactive (1997), Convenția de la Stockholm privind poluanții organici persistenți (2001) și Convenția de la Minamata privind mercurul (2013);

Reamintind principiile Declarației Conferinței Organizației Națiunilor Unite privind mediul uman (1972) și ale Declarației de la Rio a Organizației Națiunilor Unite privind mediul și dezvoltarea (1992);

Reamintind Acordul de la Paris, adoptat în cadrul celei de a 21-a Conferințe a părților la Convenția-cadru a Națiunilor Unite asupra schimbărilor climatice (COP 21) la 12 decembrie 2015 și deschis spre semnare la 22 aprilie 2016, Pactul climatic de la Glasgow, adoptat în cadrul COP 26, rezultatul primei evaluări la nivel mondial adoptate în cadrul COP 28 și Cadrul mondial pentru biodiversitate de la Kunming-Montreal, adoptat de părțile la Convenția Organizației Națiunilor Unite privind diversitatea biologică la 18 decembrie 2022;

Reamintind următoarele rezoluții ale Adunării Generale a Organizației Națiunilor Unite: A/RES/75/196 din 16 decembrie 2020, intitulată „Consolidarea programului Națiunilor Unite privind prevenirea criminalității și justiția penală, în special a capacității sale de cooperare tehnică”; A/RES/76/185 din 16 decembrie 2021, intitulată „Prevenirea și combaterea infracțiunilor care afectează mediul”; A/RES/76/300 din 28 iulie 2022, intitulată „Dreptul omului la un mediu curat, sănătos și durabil”; și A/RES/77/325 din 25 august 2023, intitulată „Combaterea traficului ilicit cu specii sălbatice de faună și floră”;

Reamintind următoarele rezoluții ale Consiliului Economic și Social al Organizației Națiunilor Unite: Rezoluția 2013/40 din 25 iulie 2013 intitulată „Prevenirea criminalității și măsurile adoptate în materie de justiție penală referitoare la traficul ilicit cu specii sălbatice protejate de faună și floră”, Rezoluția 2008/25 din 24 iulie 2008 intitulată „Cooperarea internațională pentru prevenirea și combaterea traficului internațional ilicit de produse forestiere, inclusiv lemn, specii sălbatice de faună și floră și alte resurse biologice forestiere” și Rezoluția 1996/10 din 23 iulie 1996 intitulată „Rolul dreptului penal în protecția mediului”;

Reamintind Declarația de la Kyoto referitoare la realizarea de progrese în ceea ce privește prevenirea criminalității, justiția penală și statul de drept: către îndeplinirea obiectivelor Agendei 2030 pentru dezvoltare durabilă, adoptată de cel de al 14-lea Congres al Organizației Națiunilor Unite privind prevenirea criminalității și justiția penală, desfășurat la Kyoto, Japonia, în perioada 7-12 martie 2021;

Reamintind următoarele rezoluții ale Conferinței părților la Convenția Națiunilor Unite împotriva criminalității transnaționale organizate: Rezoluția 11/3 din octombrie 2022 intitulată „Rezultatele discuției tematice comune a Grupului de lucru al experților guvernamentali privind asistența tehnică și a Grupului de lucru pentru cooperare internațională privind aplicarea Convenției Națiunilor Unite împotriva criminalității transnaționale organizate pentru prevenirea și combaterea criminalității organizate transnaționale care afectează mediul”, Rezoluția 31/1 din mai 2022 a Comisiei pentru prevenirea criminalității și justiția penală intitulată „Consolidarea cadrului juridic internațional pentru cooperarea internațională în vederea prevenirii și a combaterii traficului ilicit cu specii sălbatice de faună și floră”, precum și Rezoluția 10/6 din octombrie 2020 intitulată „Prevenirea și combaterea infracțiunilor care afectează mediul care intră în domeniul de aplicare al Convenției Națiunilor Unite împotriva criminalității transnaționale organizate” și

Recunoscând rolul principal și responsabilitatea statelor în definirea politicilor și a strategiilor lor de prevenire și combatere a infracțiunilor împotriva mediului;

Luând în considerare cercetările existente privind costul infracțiunilor împotriva mediului;

Recunoscând că activitățile de criminalitate organizată împotriva mediului împiedică și subminează eforturile întreprinse de state pentru a proteja mediul înconjurător, a promova statul de drept și a realiza o dezvoltare durabilă;

Recunoscând că infracțiunile împotriva mediului au un impact negativ asupra economiilor, a sănătății publice, a siguranței persoanelor, a securității alimentare, a mijloacelor de subsistență și a habitatelor;

Recunoscând rolul fundamental al unei cooperări internaționale eficace în prevenirea și combaterea infracțiunilor împotriva mediului și, în acest scop, subliniind că este important să se abordeze și să se facă față provocărilor și obstacolelor întâmpinate la nivel internațional care împiedică o astfel de cooperare, precum și să se găsească un răspuns eficace la acestea;

Recunoscând, de asemenea, contribuțiile importante ale altor părți interesate relevante, inclusiv ale sectorului privat, ale societății civile, ale organizațiilor neguvernamentale, ale mass-mediei, ale mediului academic și ale comunității științifice, la prevenirea și combaterea infracțiunilor împotriva mediului;

Recunoscând, de asemenea, că, în domeniul protecției mediului, societatea civilă, inclusiv organizațiile neguvernamentale de mediu, joacă un rol important în sensibilizarea publicului cu privire la problemele de mediu, precum și în domeniul prevenirii și al depistării infracțiunilor împotriva mediului;

Recunoscând importanța diligenței necesare din partea persoanelor juridice pentru a asigura protecția mediului și a preveni infracțiunile împotriva mediului;

Recunoscând că infracțiunile împotriva mediului au din ce în ce mai mult efecte extrateritoriale și iau forma traficului internațional, ceea ce, împreună cu accelerarea fenomenelor de degradare (schimbările climatice, declinul biodiversității, epuizarea resurselor naturale, distrugerea habitatelor etc.), impune necesitatea adoptării unor standarde minime generale în materie de drept penal, ca parte a unui cadru internațional comun și de colaborare;

Recunoscând că infracțiunile împotriva mediului pot lua numeroase forme, pe care legea trebuie să le identifice, să le definească și să le incrimineze într-un mod clar, eficace și proporțional, respectând pe deplin principiul legalității;

Recunoscând că anumite fapte săvârșite cu intenție reglementate de prezenta convenție pot cauza daune deosebit de grave mediului și că acestea ar trebui să fie considerate infracțiuni deosebit de grave,

Convin după cum urmează:

Capitolul I – Obiective, domeniu de aplicare, definiții și nediscriminare

Articolul 1 – Obiectivele convenției

1. Obiectivele prezentei convenții sunt:
 - (a) prevenirea și combaterea în mod eficace a infracțiunilor împotriva mediului;
 - (b) promovarea și consolidarea cooperării naționale și internaționale în materie de combatere a infracțiunilor împotriva mediului;
 - (c) stabilirea unor norme minime care să ghideze statele în legislația lor națională și, drept consecință, promovarea și îmbunătățirea protecției mediului.
2. Pentru a asigura faptul că părțile pun în aplicare în mod eficace dispozițiile sale, prezenta convenție instituie un mecanism de monitorizare specific.

Articolul 2 – Domeniul de aplicare al convenției

1. Prezenta convenție se aplică prevenirii, depistării, investigării, urmăririi penale și sancționării infracțiunilor stabilite în conformitate cu prezenta convenție.
2. Prezenta convenție se aplică în perioade de pace și în situații de conflict armat, de război sau de ocupație.

Articolul 3 – Definiții

În sensul prezentei convenții:

- (a) termenul „illegal” desemnează încălcarea unei legi din dreptul intern, a unui regulament, a unui act administrativ sau a unei decizii luate de o autoritate competentă care vizează protecția mediului. O faptă este ilegală chiar dacă este săvârșită în temeiul unei autorizații acordate de o autoritate competentă a unei părți atunci când autorizația a fost obținută în mod fraudulos sau prin corupție, extorcare sau constrângere;
- (b) termenul „ape” desemnează toate categoriile de ape de suprafață, inclusiv râurile, lacurile, apele de tranziție, apele de coastă, toate corpurile de apă subterană și toate apele marine, inclusiv oceanele și mările;
- (c) termenul „ecosistem” desemnează un complex dinamic de comunități de plante, ciuperci, animale și microorganisme și mediul lor abiotic, care interacționează ca o unitate funcțională; acesta include tipuri de habitate, habitate ale speciilor și populații de specii;
- (d) termenul „deșeu” desemnează orice substanță sau obiect pe care deținătorul o (îl) elimină, intenționează să o (îl) elimine sau are obligația de a o (îl) elimina.

Articolul 4 – Principiul nediscriminării

Punerea în aplicare a dispozițiilor prezentei convenții de către părți este asigurată fără discriminare pe motive precum sexul, rasa, culoarea, limba, vârsta, religia, opiniile politice sau de orice altă natură, originea națională sau socială, asocierea cu o minoritate națională, averea, nașterea, orientarea sexuală, starea de sănătate, handicapul sau altă situație.

Capitolul II – Politici integrate și colectarea datelor

Articolul 5 – Politici cuprinzătoare și coordonate

- 1. Părțile iau măsurile legislative sau de altă natură necesare pentru a adopta și a pune în aplicare politici eficace, cuprinzătoare și coordonate, care să cuprindă măsuri adecvate de prevenire și de combatere a săvârșirii oricărei infracțiuni stabilite în conformitate cu prezenta convenție.
- 2. Părțile iau măsurile legislative sau de altă natură necesare pentru a institui mecanisme adecvate de coordonare și cooperare la nivel strategic și operațional între toate autoritățile lor competente implicate în prevenirea și combaterea infracțiunilor stabilite în conformitate cu prezenta convenție. Astfel de mecanisme urmăresc:
 - (a) garantarea unei înțelegeri comune a relației dintre asigurarea respectării legii în materie penală și asigurarea respectării normelor administrative, precum și adoptarea unor priorități și practici comune;
 - (b) schimbul de informații în scopuri strategice și operaționale în limitele prevăzute de dreptul intern, inclusiv de normele privind protecția datelor și
 - (c) schimbul de bune practici.
- 3. Părțile iau în considerare desemnarea sau înființarea unuia sau a mai multor organisme oficiale responsabile cu coordonarea, punerea în aplicare, monitorizarea și evaluarea politicilor și a măsurilor de prevenire și de combatere a săvârșirii oricărei infracțiuni stabilite în conformitate cu prezenta convenție, ținând seama de tradițiile lor constituționale, de sistemele lor juridice și de circumstanțele lor naționale.

4. Măsurile luate în temeiul prezentului articol implică toți actorii relevanți, cum ar fi agențiile guvernamentale, parlamentele și autoritățile naționale, regionale și locale, inclusiv sistemul judiciar, procurorii, agențiile de aplicare a legii și, după caz, organizațiile neguvernamentale și alte organizații și entități relevante.
5. Părțile au în vedere desemnarea unor unități de investigare, a unor procurori și judecători specializați în prevenirea, investigarea, urmărirea penală și judecarea infracțiunilor stabilite în conformitate cu prezenta convenție, ținând seama de tradițiile lor constituționale, de sistemele lor juridice și de circumstanțele naționale, cu respectarea corespunzătoare a normelor care reglementează statutul și funcțiile practicienilor în domeniul dreptului.

Articolul 6 – Strategia națională

Părțile iau măsurile legislative sau de altă natură necesare pentru a stabili și a publica o strategie națională privind prevenirea și combaterea infracțiunilor stabilite în conformitate cu prezenta convenție, care să abordeze:

- (a) obiectivele și prioritățile politicii naționale în acest domeniu;
- (b) rolurile și responsabilitățile autorităților competente;
- (c) resursele necesare și modul în care va fi sprijinită specializarea profesioniștilor din domeniul asigurării respectării legii;
- (d) modalitățile de efectuare a unei evaluări periodice a îndeplinirii obiectivelor unei astfel de strategii naționale și
- (e) asistența acordată rețelelor internaționale care se ocupă de aspecte direct relevante pentru prevenirea și combaterea infracțiunilor stabilite în conformitate cu prezenta convenție și a încălcărilor conexe.

Articolul 7 – Resurse

Părțile alocă resursele financiare și umane adecvate pentru prevenirea și combaterea săvârșirii oricărei infracțiuni stabilite în conformitate cu prezenta convenție.

Articolul 8 – Formarea profesioniștilor

1. Părțile asigură o formare multidisciplinară, tehnică și juridică adecvată și periodică pentru profesioniștii relevanți care se ocupă de prevenirea, depistarea, investigarea, urmărirea penală și judecarea infracțiunilor stabilite în conformitate cu prezenta convenție, cu respectarea corespunzătoare a normelor care reglementează statutul și funcțiile practicienilor în domeniul dreptului.
2. Părțile încurajează includerea, în formarea menționată la alineatul (1) de la prezentul articol, a unei instruiți privind cooperarea coordonată între mai multe agenții, pentru a permite o gestionare cuprinzătoare și adecvată a dosarelor trimise în cauzele referitoare la infracțiunile stabilite în conformitate cu prezenta convenție.

Articolul 9 – Colectarea datelor și cercetarea

1. În scopul implementării prezentei convenții, părțile se angajează:
 - (a) să colecteze periodic date statistice relevante cu privire la cauzele referitoare la infracțiunile stabilite în conformitate cu prezenta convenție și
 - (b) să promoveze cercetarea în domeniul infracțiunilor împotriva mediului, pentru a studia cauzele și efectele profunde ale acestora, ratele de incidență și de

condamnare, precum și eficacitatea măsurilor luate pentru punerea în aplicare a prezentei convenții.

2. Părțile furnizează Comitetului părților, astfel cum este menționat la articolul 46 din prezenta convenție, informațiile colectate în temeiul prezentului articol.
3. Părțile iau măsurile legislative sau de altă natură necesare pentru a se asigura că informațiile colectate în temeiul prezentului articol sunt puse la dispoziția publicului.

Capitolul III – Prevenire

Articolul 10 – Obligații generale

Părțile iau măsurile legislative sau de altă natură necesare pentru prevenirea săvârșirii oricărei infracțiuni stabilite în conformitate cu prezenta convenție de către orice persoană fizică sau juridică, dacă este cazul în cooperare cu societatea civilă și cu organizațiile neguvernamentale.

Articolul 11 – Sensibilizare

1. Părțile iau măsurile necesare pentru a promova sau a organiza campanii de informare și de sensibilizare cu privire la prevenirea și combaterea infracțiunilor împotriva mediului, după caz, în cooperare cu societatea civilă și cu organizațiile neguvernamentale.
2. Părțile iau măsurile necesare pentru a asigura difuzarea pe scară mare în rândul publicului larg a informațiilor privind măsurile disponibile pentru prevenirea infracțiunilor stabilite în conformitate cu prezenta convenție.

Capitolul IV – Dreptul penal material

Secțiunea 1 – Poluarea, produsele și substanțele

Articolul 12 – Infracțiunile legate de poluarea ilegală

Părțile iau măsurile legislative necesare pentru a incrimina, în temeiul dreptului lor intern, următoarele fapte atunci când sunt săvârșite ilegal și cu intenție: deversarea, emisia sau introducerea unei cantități de materiale sau substanțe, energie sau radiații ionizante în aer, sol sau apă, care provoacă sau pot provoca decesul sau vătămarea gravă a unei persoane ori daune semnificative calității aerului, a solului sau a apei ori animalelor sau plantelor.

Articolul 13 – Infracțiunile legate de introducerea pe piață a produselor care încalcă cerințele de mediu

Părțile iau măsurile legislative necesare pentru a incrimina, în temeiul dreptului lor intern, introducerea pe piață, atunci când este săvârșită în mod ilegal și cu intenție, cu încălcarea unei interdicții sau a unei alte cerințe care vizează protecția mediului, a unui produs a cărui utilizare are ca rezultat deversarea, emisia sau introducerea unei cantități de materiale sau substanțe, energie sau radiații ionizante în aer, sol sau apă, care provoacă sau poate provoca decesul sau vătămarea gravă a unei persoane ori daune semnificative calității aerului, a apei sau a solului ori animalelor sau plantelor, ca urmare a utilizării produsului pe scară mai largă, și anume a utilizării acestuia de către mai mulți utilizatori, indiferent de numărul lor.

Articolul 14 – Infracțiunile legate de substanțe chimice

1. Părțile iau măsurile legislative necesare pentru a incrimina, în temeiul dreptului lor intern, fabricarea, introducerea sau punerea la dispoziție pe piață, importul, exportul sau utilizarea unor substanțe chimice reglementate, fie ca atare, fie în amestecuri sau

în articole, inclusiv încorporarea acestora în articole, atunci când aceste fapte sunt interzise în conformitate cu dreptul intern în materie de protecție a mediului și atunci când acestea provoacă sau pot provoca decesul sau vătămarea gravă a unei persoane ori daune semnificative calității aerului, a solului sau a apei ori animalelor sau plantelor.

2. Părțile pot identifica dispozițiile interne pe care decid să le supună aplicării alineatului (1) de la prezentul articol și le pot notifica secretariatului.

Articolul 15 – Infracțiunile legate de materiale sau substanțe radioactive

Părțile iau măsurile legislative necesare pentru a incrimina, în temeiul dreptului lor intern, următoarele fapte atunci când sunt săvârșite ilegal și cu intenție: fabricarea, producerea, prelucrarea, manipularea, utilizarea, deținerea, depozitarea, transportul, importul, exportul sau eliminarea materialelor sau a substanțelor radioactive atunci când aceste fapte provoacă sau pot provoca decesul sau vătămarea gravă a unei persoane ori daune semnificative calității aerului, a solului sau a apei ori animalelor sau plantelor.

Articolul 16 – Infracțiunile legate de mercur

Părțile iau măsurile legislative necesare pentru a incrimina, în temeiul dreptului lor intern, următoarele fapte atunci când sunt săvârșite ilegal și cu intenție: fabricarea, utilizarea, depozitarea, importul sau exportul de mercur, de compuși ai mercurului și de amestecuri de mercur și de produse cu adaos de mercur, atunci când aceste fapte provoacă sau pot provoca decesul sau vătămarea gravă a unei persoane ori daune semnificative calității aerului, a solului sau a apei ori animalelor sau plantelor.

Articolul 17 – Infracțiunile legate de substanțe care diminuează stratul de ozon

Părțile iau măsurile legislative necesare pentru a incrimina, în temeiul dreptului lor intern, următoarele fapte atunci când sunt săvârșite ilegal și cu intenție: producerea, introducerea pe piață, importul, exportul, utilizarea sau eliberarea de substanțe care diminuează stratul de ozon sau producerea, introducerea pe piață, importul sau exportul de produse și echipamente care conțin sau depind de astfel de substanțe.

Articolul 18 – Infracțiunile legate de gazele fluorurate cu efect de seră

Părțile iau măsurile legislative necesare pentru a incrimina, în temeiul dreptului lor intern, următoarele fapte atunci când sunt săvârșite ilegal și cu intenție: producerea, introducerea pe piață, importul, exportul, utilizarea sau eliberarea de gaze fluorurate cu efect de seră sau introducerea pe piață ori importul de produse și echipamente care conțin sau depind de astfel de gaze.

Secțiunea 2 – Deșeuri

Articolul 19 – Infracțiunile legate de colectarea, tratarea, transportul, recuperarea, eliminarea sau transferul ilegal al deșeurilor

1. Părțile iau măsurile legislative necesare pentru a incrimina, în temeiul dreptului lor intern, următoarele fapte atunci când sunt săvârșite ilegal și cu intenție: colectarea, tratarea, transportul, recuperarea sau eliminarea deșeurilor, supravegherea unor astfel de operațiuni și întreținerea ulterioară a amplasamentelor de eliminare a deșeurilor, inclusiv acțiunile întreprinse în calitate de comerciant sau de broker (gestionarea deșeurilor), în situația în care aceste fapte:
 - (a) se referă la deșeuri periculoase, astfel cum sunt definite în conformitate cu dreptul intern, și în situația în care vizează o cantitate care nu poate fi neglijată sau

- (b) se referă la alte deșeuri decât cele menționate la alineatul (1) litera (a) de la prezentul articol și provoacă sau pot provoca decesul sau vătămarea gravă a unei persoane ori daune semnificative calității aerului, a solului sau a apei ori animalelor sau plantelor.
2. Părțile iau măsurile legislative necesare pentru a incrimina, în temeiul dreptului lor intern, atunci când este săvârșit ilegal și cu intenție, transferul transfrontalier de deșeuri în situația în care un astfel de transfer are ca obiect o cantitate ce nu poate fi neglijată, indiferent dacă este efectuat în cadrul unui singur transport sau al mai multor transporturi aparent legate între ele.

Secțiunea 3 – Instalații

Articolul 20 – Infracțiunile legate de operarea sau închiderea ilegală a unei instalații în care se desfășoară o activitate periculoasă

1. Părțile iau măsurile legislative necesare pentru a incrimina, în temeiul dreptului lor intern, atunci când este săvârșită ilegal și cu intenție, operarea sau închiderea unei instalații în care se desfășoară o activitate periculoasă, în situația în care o asemenea faptă provoacă sau poate provoca decesul sau vătămarea gravă a unei persoane ori daune semnificative calității aerului, a solului sau a apei ori animalelor sau plantelor.
2. Părțile pot identifica dispozițiile interne pe care decid să le supună aplicării alineatului (1) de la prezentul articol și le pot notifica secretariatului.

Articolul 21 – Infracțiunile legate de operarea sau închiderea ilegală a unei instalații care implică substanțe periculoase

1. Părțile iau măsurile legislative necesare pentru a incrimina, în temeiul dreptului lor intern, atunci când este săvârșită ilegal și cu intenție, operarea sau închiderea unei instalații în care sunt depozitate sau utilizate substanțe sau amestecuri periculoase, în situația în care o asemenea faptă provoacă sau poate provoca decesul sau vătămarea gravă a unei persoane ori daune semnificative calității aerului, a solului sau a apei ori animalelor sau plantelor.
2. Părțile pot identifica dispozițiile interne pe care decid să le supună aplicării alineatului (1) de la prezentul articol și le pot notifica secretariatului.

Secțiunea 4 – Nave

Articolul 22 – Infracțiunile legate de reciclarea ilegală a navelor

Părțile iau măsurile legislative necesare pentru a incrimina, în temeiul dreptului lor intern, atunci când este săvârșită ilegal și cu intenție, nerespectarea de către proprietarul unei nave a cerințelor aplicabile care impun reciclarea unei nave în instalațiile de reciclare a navelor care îndeplinesc standardele de mediu în vigoare.

Articolul 23 – Infracțiunile legate de deversările de substanțe poluante de către nave

Părțile iau măsurile legislative necesare pentru a incrimina, în temeiul dreptului lor intern, atunci când sunt săvârșite ilegal și cu intenție, deversările de substanțe poluante de către nave, în situația în care o asemenea faptă provoacă sau poate provoca deteriorarea calității apei sau daune mediului marin.

Secțiunea 5 – Resurse naturale

Articolul 24 – Infracțiunile legate de captarea ilegală a apelor de suprafață sau subterane

Părțile iau măsurile legislative necesare pentru a incrimina, în temeiul dreptului lor intern, atunci când este săvârșită ilegal și cu intenție, captarea apelor de suprafață sau subterane care provoacă sau poate provoca daune semnificative stării ecologice sau potențialului ecologic al corpurilor de apă de suprafață sau stării cantitative a corpurilor de apă subterană.

Articolul 25 – Infracțiunile legate de comerțul cu lemn recoltat ilegal

Părțile iau măsurile legislative necesare pentru a incrimina, în temeiul dreptului lor intern, atunci când este săvârșită ilegal și cu intenție, introducerea pe piață a lemnului recoltat ilegal sau a produselor derivate din acesta, cu excepția cazului în care fapta se referă la o cantitate neglijabilă.

Articolul 26 – Infracțiunile legate de mineritul ilegal

1. Părțile iau măsurile legislative necesare pentru a incrimina, în temeiul dreptului lor intern, atunci când sunt săvârșite ilegal și cu intenție, activitățile miniere care necesită o evaluare a impactului asupra mediului sau o procedură de mediu echivalentă în temeiul dreptului intern, în situația în care aceste activități sunt desfășurate fără aprobarea de dezvoltare impusă de lege referitoare la aspectele de mediu stabilite în temeiul dreptului intern și în situația în care activitățile respective provoacă sau pot provoca decesul sau vătămarea gravă a unei persoane ori daune semnificative calității aerului, a solului sau a apei ori animalelor sau plantelor.
2. Părțile pot identifica dispozițiile interne pe care decid să le supună aplicării alineatului (1) de la prezentul articol și le pot notifica secretariatului.

Secțiunea 6 – Biodiversitate

Articolul 27 – Infracțiunile legate de uciderea, distrugerea, prelevarea și deținerea ilegale de specimene din specii de floră sau faună sălbatică protejate

Părțile iau măsurile legislative necesare pentru a incrimina, în temeiul dreptului lor intern, următoarele fapte atunci când sunt săvârșite ilegal și cu intenție: uciderea, distrugerea, prelevarea sau deținerea unui specimen sau a unor specimene din speciile de faună sau floră sălbatică protejate, inclusiv prelevarea sau deținerea unor părți ori a unor produse derivate ale acestora, cu excepția cazului în care faptele se referă la o cantitate neglijabilă de astfel de specimene, ținând seama, după caz, de starea de conservare a speciilor.

Articolul 28 – Infracțiunile legate de comerțul ilegal cu specimene din specii de faună sau floră sălbatică protejate

1. Părțile iau măsurile legislative necesare pentru a incrimina, în temeiul dreptului lor intern, următoarele fapte atunci când sunt săvârșite ilegal și cu intenție: vânzarea sau oferirea spre vânzare a unui specimen sau a unor specimene din speciile de faună sau floră sălbatică protejate sau a unor părți ori a unor produse derivate ale acestora, cu excepția cazurilor în care faptele se referă la o cantitate neglijabilă de astfel de specimene, ținând seama, după caz, de starea de conservare a speciilor.
2. Părțile iau măsurile legislative necesare pentru a incrimina, în temeiul dreptului lor intern, atunci când este săvârșit ilegal și cu intenție, comerțul transfrontalier cu specimene din speciile de faună sau floră sălbatică protejate sau cu părți ori produse derivate ale acestora, cu excepția cazurilor în care faptele se referă la o cantitate

neglijabilă de astfel de specimene, ținând seama, după caz, de starea de conservare a speciilor.

Articolul 29 – Infracțiunile legate de deteriorarea ilegală a habitatelor din cadrul unui sit protejat

1. Părțile iau măsurile legislative necesare pentru a incrimina, în temeiul dreptului lor intern, atunci când este săvârșit ilegal și cu intenție, faptul de a cauza deteriorarea unui habitat în cadrul unui sit protejat sau perturbarea speciilor de animale protejate în cadrul unui sit protejat, astfel cum este definit în dreptul intern, atunci când această deteriorare sau perturbare este semnificativă.
2. Părțile pot identifica habitatele din cadrul unui sit protejat și speciile de animale protejate pe care decid să le supună aplicării alineatului (1) de la prezentul articol și le pot notifica secretariatului.

Articolul 30 – Infracțiunile legate de speciile alogene invazive

Părțile iau măsurile legislative necesare pentru a incrimina, în temeiul dreptului lor intern, următoarele fapte atunci când sunt săvârșite ilegal și cu intenție: aducerea pe teritoriul național, introducerea pe piață, deținerea, ameliorarea, transportul, utilizarea, schimbul, autorizarea reproducerii, a creșterii sau a cultivării, eliberarea în mediu sau răspândirea speciilor alogene invazive care sunt definite în dreptul intern ca fiind de interes pentru mediu, în situația în care asemenea fapte provoacă sau pot provoca decesul sau vătămarea gravă a unei persoane ori daune semnificative calității aerului, a solului sau a apei ori animalelor sau plantelor.

Secțiunea 7 – Infracțiune deosebit de gravă

Articolul 31 – Infracțiune deosebit de gravă

Părțile iau măsurile legislative necesare pentru a incrimina drept infracțiune deosebit de gravă oricare dintre infracțiunile stabilite în conformitate cu prezenta convenție, atunci când este săvârșită cu intenție și atunci când o astfel de infracțiune provoacă distrugerii sau daune ireversibile, extinse și semnificative ori atunci când provoacă daune de lungă durată, extinse și semnificative unui ecosistem de dimensiuni considerabile sau cu o valoare ecologică considerabilă sau unui habitat în cadrul unui sit protejat ori calității aerului, a solului sau a apei.

Secțiunea 8 – Dispoziții generale de drept penal

Articolul 32 – Instigarea, complicitatea și tentativa

1. Părțile iau măsurile legislative necesare pentru a incrimina, atunci când este săvârșită ilegal și cu intenție, instigarea sau complicitatea la săvârșirea infracțiunilor stabilite în conformitate cu prezenta convenție.
2. Părțile iau măsurile legislative necesare pentru a incrimina, atunci când sunt comise ilegal și cu intenție, tentativele de săvârșire a infracțiunilor stabilite în conformitate cu articolele 12-21, cu articolele 23-25, cu articolul 28 alineatul (2) și cu articolul 30 din prezenta convenție.
3. Părțile au în vedere luarea măsurilor legislative necesare pentru a incrimina, atunci când sunt comise ilegal și cu intenție, tentativele de săvârșire a infracțiunilor stabilite în conformitate cu articolul 27 și cu articolul 28 alineatul (1) din prezenta convenție.

Articolul 33 – Competența

1. Părțile iau măsurile legislative necesare pentru a-și stabili competența în legătură cu orice infracțiune prevăzută în conformitate cu prezenta convenție, atunci când infracțiunea este săvârșită:
 - (a) pe teritoriul lor;
 - (b) la bordul unei nave care arborează pavilionul lor;
 - (c) la bordul unei aeronave înmatriculate în conformitate cu legislația lor sau
 - (d) de către unul dintre resortisanții lor.
2. Părțile au în vedere luarea măsurilor legislative necesare pentru a-și stabili competența în legătură cu orice infracțiune prevăzută în conformitate cu prezenta convenție, atunci când infracțiunea este săvârșită împotriva unuia dintre resortisanții lor.
3. Părțile iau măsurile legislative necesare pentru a-și stabili competența în legătură cu orice infracțiune prevăzută în conformitate cu prezenta convenție, atunci când presupușii infractori se află pe teritoriul lor și nu pot fi extrădați către un alt stat exclusiv pe motive de cetățenie.
4. Dacă mai multe părți își revendică competența cu privire la o presupusă infracțiune stabilită în conformitate cu prezenta convenție, părțile în cauză se consultă reciproc, acolo unde este cazul, pentru a stabili care este cea mai adecvată jurisdicție pentru a instrumenta cazul.
5. Fără a aduce atingere normelor generale de drept internațional, prezenta convenție nu exclude nicio jurisdicție penală exercitată de o parte în conformitate cu dreptul său intern.

Articolul 34 – Răspunderea persoanelor juridice

1. Părțile iau măsurile legislative necesare pentru a se asigura că persoanele juridice pot fi trase la răspundere pentru infracțiunile stabilite în conformitate cu prezenta convenție, atunci când sunt săvârșite în folosul lor de către orice persoană fizică acționând fie în nume propriu, fie în calitate de membru al unui organism al persoanei juridice, care deține o funcție de conducere în cadrul persoanei juridice în cauză, pe baza:
 - (a) unei împuterniciri de reprezentare din partea persoanei juridice,
 - (b) unei competențe de a lua decizii în numele persoanei juridice sau
 - (c) pe baza unei prerogative de a exercita controlul în cadrul persoanei juridice.
2. În afară de cazurile prevăzute la alineatul (1) de la prezentul articol, părțile iau măsurile legislative necesare pentru a se asigura că o persoană juridică poate fi trasă la răspundere în cazul în care lipsa de supraveghere sau de control din partea unei persoane fizice menționate la alineatul (1) de la prezentul articol a făcut posibilă săvârșirea unei infracțiuni stabilite în conformitate cu prezenta convenție în folosul persoanei juridice în cauză de către o persoană fizică aflată sub autoritatea sa.
3. Sub rezerva principiilor juridice ale părții, răspunderea unei persoane juridice poate fi penală, civilă sau administrativă.
4. Această răspundere nu aduce atingere răspunderii penale a unei persoane fizice care a săvârșit infracțiunea.

Articolul 35 - Sancțiuni și măsuri

1. Părțile iau măsurile legislative necesare pentru a se asigura că infracțiunile stabilite în conformitate cu prezenta convenție, atunci când sunt săvârșite de către persoane fizice, sunt pasibile de sancțiuni eficace, proporționale și disuasive, care să țină seama de gravitatea infracțiunii. Printre sancțiunile care pot fi aplicate se numără pedeapsa cu închisoarea și, de asemenea, sancțiunile pecuniare.
2. Părțile iau măsurile legislative necesare pentru a se asigura că persoanelor juridice trase la răspundere în conformitate cu articolul 34 li se aplică sancțiuni eficace, proporționale și disuasive, care să includă sancțiuni pecuniare penale sau de altă natură și care ar putea include alte măsuri, cum ar fi:
 - (a) interdicția de a exercita o activitate comercială;
 - (b) excluderea de la dreptul de a beneficia de prestații sau ajutoare de stat;
 - (c) excluderea de la accesul la fonduri publice, inclusiv de la procedurile de achiziții publice, granturi și concesiuni, precum și retragerea permiselor și a autorizațiilor;
 - (d) plasarea sub control judiciar;
 - (e) o hotărâre de lichidare judiciară;
 - (f) suspendarea, retragerea sau anularea permiselor sau a autorizațiilor de desfășurare a activităților care au condus la săvârșirea infracțiunii relevante;
 - (g) în cazul în care există un interes public, publicarea integrală sau parțială a unei hotărâri judecătorești referitoare la o infracțiune împotriva mediului, fără a aduce atingere normelor privind viața privată sau protecția datelor sau
 - (h) obligația de a institui sisteme de diligență necesară pentru a îmbunătăți respectarea standardelor de mediu.
3. Părțile adoptă, în cea mai mare măsură posibilă în cadrul sistemelor lor juridice interne, măsurile legislative și de altă natură necesare pentru a permite înghețarea, punerea sub sechestru și confiscarea:
 - (a) instrumentelor, și anume a oricăror bunuri utilizate sau destinate a fi utilizate, în orice mod, integral sau parțial, pentru săvârșirea unei (unor) infracțiuni stabilite în conformitate cu prezenta convenție, precum și
 - (b) a produselor provenite din săvârșirea de infracțiuni stabilite în conformitate cu prezenta convenție sau a bunurilor a căror valoare corespunde unor astfel de produse.
4. Părțile au în vedere luarea măsurilor legislative și de altă natură necesare, în conformitate cu dreptul lor intern, pentru a include printre sancțiunile și măsurile aplicabile persoanelor fizice și juridice refacerea mediului, conform următoarelor dispoziții:
 - (a) autoritatea competentă poate dispune refacerea mediului în legătură cu o infracțiune stabilită în conformitate cu prezenta convenție, sub rezerva anumitor condiții și
 - (b) autoritatea competentă poate dispune ca un ordin de refacere a mediului care nu a fost respectat să fie executat pe cheltuiala persoanei care face obiectul ordinului sau îi poate impune persoanei respective, ca alternativă sau în completarea ordinului sus-menționat, alte sancțiuni penale sau de altă natură.

Articolul 36 – Circumstanțe agravante

1. Părțile iau măsurile legislative necesare pentru a se asigura că una sau mai multe dintre următoarele circumstanțe, în măsura în care nu fac deja parte din elementele constitutive ale infracțiunii, pot, în conformitate cu dispozițiile relevante ale dreptului intern, să fie luate în considerare ca circumstanțe agravante la stabilirea sancțiunilor pentru infracțiunile prevăzute în conformitate cu prezenta convenție, și anume:
 - (a) infracțiunea a adus daune grave și extinse sau daune grave și pe termen lung sau daune grave și ireversibile unui ecosistem;
 - (b) infracțiunea a fost săvârșită în cadrul unei organizații criminale;
 - (c) infracțiunea a implicat utilizarea de către autorul infracțiunii a unor documente false sau falsificate;
 - (d) infracțiunea a fost săvârșită de un funcționar public sau de funcționari publici în exercitarea atribuțiilor lor;
 - (e) autorul infracțiunii a fost condamnat în prealabil printr-o hotărâre definitivă pentru infracțiuni stabilite în conformitate cu prezenta convenție sau
 - (f) infracțiunea a generat sau s-a preconizat că va genera beneficii financiare substanțiale sau s-a preconizat că va avea ca rezultat evitarea unor cheltuieli substanțiale, în mod direct sau indirect, în măsura în care aceste beneficii sau cheltuieli pot fi determinate.
2. Circumstanța agravantă menționată la alineatul (1) litera (a) de la prezentul articol nu se aplică infracțiunii menționate la articolul 31 din prezenta convenție.

Articolul 37 – Hotărârile judecătorești anterioare pronunțate de o altă parte

Părțile au în vedere luarea măsurilor legislative necesare pentru a prevedea posibilitatea ca, atunci când stabilesc sancțiuni, să țină seama de hotărârile judecătorești definitive pronunțate de o altă parte în legătură cu infracțiunile prevăzute în conformitate cu prezenta convenție.

Capitolul V – Investigarea, urmărirea penală și dreptul procedural

Articolul 38 – Inițierea și continuarea procedurilor

Părțile iau măsurile legislative necesare pentru a se asigura că investigarea sau urmărirea penală a infracțiunilor stabilite în conformitate cu prezenta convenție nu este subordonată existenței unei plângeri și că procedurile pot continua chiar dacă plângerea este retrasă.

Articolul 39 – Dreptul de a participa la proceduri

Părțile iau în considerare adoptarea măsurilor legislative și de altă natură necesare, în conformitate cu dreptul lor intern, pentru a acorda persoanelor care au un interes suficient sau care invocă încălcarea unui drept, precum și organizațiilor neguvernamentale care promovează protecția mediului, dreptul de a participa, de exemplu în calitate de parte civilă, la procedurile penale privind infracțiunile stabilite în conformitate cu prezenta convenție, în măsura în care în sistemele juridice interne ale părților sunt prevăzute respectivele drepturi procedurale pentru astfel de persoane și organizații în cadrul procedurilor inițiate pentru alte infracțiuni.

Capitolul VI – Cooperarea internațională

Articolul 40 - Cooperarea internațională în materie penală

1. Părțile cooperează între ele, în conformitate cu dispozițiile prezentei convenții și prin aplicarea instrumentelor internaționale și regionale relevante privind cooperarea în materie penală și a acordurilor convenite pe baza unei legislații uniforme sau reciproce și a legislației lor interne, în cea mai mare măsură posibilă, cu scopul de:
 - (a) a preveni, a combate și a urmări penal infracțiunile stabilite în conformitate cu prezenta convenție, inclusiv prin înghețare, punere sub sechestru și confiscare;
 - (b) a proteja martorii și persoanele care raportează infracțiunile stabilite în conformitate cu prezenta convenție și cooperează cu justiția, precum și cu scopul de a le acorda asistență;
 - (c) a iniția investigații sau proceduri privind infracțiunile stabilite în conformitate cu prezenta convenție și
 - (d) de a executa hotărârile penale relevante pronunțate de autoritățile judiciare ale părților.
2. În cazul în care o parte care condiționează extrădarea sau asistența judiciară reciprocă în materie penală de existența unui tratat primește o cerere de extrădare sau de asistență judiciară în materie penală de la o parte cu care nu a încheiat un astfel de tratat, aceasta poate, acționând în deplină conformitate cu obligațiile care îi revin în temeiul dreptului internațional și în condițiile prevăzute de dreptul intern al părții solicitate, să considere prezenta convenție drept temei juridic pentru extrădarea sau asistența judiciară reciprocă în materie penală pentru infracțiunile stabilite în conformitate cu prezenta convenție și poate aplica în acest sens, *mutatis mutandis*, articolele 16 și 18 din Convenția Națiunilor Unite împotriva criminalității transnaționale organizate.

Articolul 41 – Informarea

1. O parte poate, în limitele prevăzute de dreptul său intern, să transmită unei alte părți, fără o cerere prealabilă, informațiile obținute în cadrul propriilor investigații, atunci când consideră că divulgarea acestor informații ar putea ajuta partea destinatară să prevină infracțiunile stabilite în conformitate cu prezenta convenție sau să inițieze ori să desfășoare investigații sau proceduri privind astfel de infracțiuni sau atunci când consideră că această divulgare ar putea conduce la o cerere de cooperare formulată de partea respectivă în temeiul articolului 40 din prezenta convenție.
2. O parte care primește informații în conformitate cu alineatul (1) de la prezentul articol transmite aceste informații autorităților sale competente pentru ca procedurile să poată fi inițiate, dacă sunt considerate adecvate, sau pentru ca aceste informații să poată fi avute în vedere în cadrul procedurilor civile și penale relevante.
3. Partea care furnizează informațiile poate, în temeiul dreptului său intern, să impună condiții privind utilizarea acestor informații de către partea destinatară. Partea destinatară este obligată să respecte aceste condiții.

Articolul 42 – Protecția datelor

Orice transfer de date cu caracter personal de către o parte în conformitate cu articolele 40 și 41 din prezenta convenție are loc numai dacă sunt respectate condițiile prevăzute de legislația

aplicabilă și de acordurile internaționale care reglementează protecția datelor cu caracter personal.

Capitolul VII – Măsuri de protecție

Articolul 43 – Statutul victimelor în cadrul investigațiilor și al procedurilor penale

1. Părțile iau măsurile legislative și de altă natură necesare pentru a proteja drepturile și interesele victimelor în toate etapele investigațiilor și ale procedurilor penale, în conformitate cu dreptul lor intern, în special:
 - (a) informându-le cu privire la drepturile lor și la serviciile de care dispun și, la cerere, cu privire la măsurile luate ca urmare a plângerii lor, la acuzațiile reținute și la stadiul procedurilor penale, cu excepția cazurilor în care, în circumstanțe excepționale, o astfel de informare ar putea afecta în mod negativ instrumentarea corespunzătoare a cauzei, precum și cu privire la rolul lor în acest cadru și la rezultatul cauzelor lor;
 - (b) permițându-le, în conformitate cu normele procedurale de drept intern, să fie audiate, să furnizeze elemente de probă și să aleagă mijloacele prin care doresc ca opiniile, nevoile și preocupările lor să fie prezentate și luate în considerare, în mod direct sau printr-un intermediar;
 - (c) punându-le la dispoziție servicii de sprijin adecvate, astfel încât drepturile și interesele lor să fie prezentate și luate în considerare în mod corespunzător și
 - (d) asigurându-se că sunt instituite măsuri de protecție a victimelor și a membrilor familiilor acestora împotriva victimizării secundare și repetate, a actelor de intimidare și a represaliilor.
2. Părțile iau măsurile legislative și de altă natură necesare pentru a se asigura că victimele au acces, încă de la primul contact cu autoritățile competente, la informații privind procedurile judiciare și administrative relevante.
3. Părțile se asigură că victimele care au calitatea de parte în procedurile penale au acces la asistență juridică. Condițiile sau normele procedurale în conformitate cu care victimele au acces la asistență juridică sunt stabilite de dreptul intern.
4. Părțile iau măsurile legislative și alte măsuri necesare pentru a se asigura că victimele unei infracțiuni stabilite în conformitate cu prezenta convenție, săvârșite pe teritoriul unei părți, alta decât cea pe al cărei teritoriu își au reședința, pot depune o plângere la autoritățile competente ale statului lor de reședință dacă nu au posibilitatea de a face acest lucru în statul în care a fost săvârșită infracțiunea sau, în cazul unei infracțiuni grave în sensul dreptului intern al părții respective, dacă nu doresc să facă acest lucru.
5. Părțile iau măsurile legislative și de altă natură necesare pentru a oferi membrilor grupurilor, fundațiilor, asociațiilor sau organizațiilor guvernamentale sau neguvernamentale posibilitatea de a acorda asistență și/sau de a sprijini victimele cu consimțământul acestora în cursul procedurilor penale privind infracțiunile stabilite în conformitate cu prezenta convenție, cu excepția cazului în care s-a luat o decizie contrară motivată.

Articolul 44 – Protecția martorilor

1. Părțile iau măsurile legislative și de altă natură necesare pentru a le oferi martorilor și, după caz, rudelor lor și altor persoane apropiate acestora o protecție eficace și

adecvată împotriva oricărei forme potențiale de represalii sau acte de intimidare în cadrul procedurilor penale privind infracțiunile stabilite în conformitate cu prezenta convenție.

2. Alineatul (1) de la prezentul articol se aplică și victimelor, în măsura în care acestea au statut de martori.

Articolul 45 – Protecția persoanelor care raportează infracțiuni sau cooperează cu justiția

Părțile iau măsurile legislative și de altă natură necesare pentru a asigura o protecție eficace și adecvată pentru persoanele care raportează infracțiunile stabilite în conformitate cu prezenta convenție sau care cooperează în alte moduri cu autoritățile responsabile cu investigarea sau urmărirea penală.

Capitolul VIII – Mecanismul de monitorizare

Articolul 46 – Comitetul părților

1. Comitetul părților este compus din reprezentanți ai părților la prezenta convenție.
2. Comitetul părților este convocat de către Secretarul General al Consiliului Europei. Prima sa reuniune are loc în termen de un an de la intrarea în vigoare a prezentei convenții pentru cea de a 10-a parte semnatară care a ratificat-o. Acesta se reunește ulterior la cererea a cel puțin unei treimi din părți sau a secretarului general.
3. Comitetul părților își adoptă propriul regulament de procedură.
4. Orice parte care nu este membră a Consiliului Europei contribuie la finanțarea activităților Comitetului părților. Contribuția unei părți care nu este membră a Consiliului Europei este stabilită de comun acord de către Comitetul de Miniștri și de către partea respectivă.

Articolul 47 – Alți reprezentanți

1. Adunarea Parlamentară a Consiliului Europei, comisarul Consiliului Europei pentru Drepturile Omului, Comitetul european pentru probleme penale (CDPC), precum și alte comitete interguvernamentale relevante ale Consiliului Europei numesc, fiecare, câte un reprezentant în cadrul Comitetului părților.
2. Comitetul de Miniștri poate invita alte organisme ale Consiliului Europei să numească un reprezentant în cadrul Comitetului părților, după consultarea acestuia din urmă.
3. Reprezentanții societății civile, în special organizațiile neguvernamentale, pot fi admiși în calitate de observatori în cadrul Comitetului părților, în conformitate cu procedura stabilită de normele relevante ale Consiliului Europei.
4. Reprezentanții numiți în temeiul alineatelor (1)-(3) de la prezentul articol participă la reuniunile Comitetului părților fără drept de vot.

Articolul 48 – Funcțiile Comitetului părților

1. Comitetul părților monitorizează punerea în aplicare a prezentei convenții. Regulamentul de procedură al Comitetului părților stabilește procedura de evaluare a punerii în aplicare a prezentei convenții.

2. Comitetul părților facilitează colectarea, analiza și schimbul de informații, experiență și bune practici între state în vederea îmbunătățirii capacității acestora de a proteja mediul prin intermediul dreptului penal.
3. De asemenea, dacă este cazul, Comitetul părților:
 - (a) facilitează utilizarea și punerea în aplicare eficace a prezentei convenții, inclusiv identificarea oricăror probleme, precum și efectele oricărei declarații sau rezerve formulate în temeiul prezentei convenții și
 - (b) exprimă un aviz cu privire la orice chestiune referitoare la aplicarea prezentei convenții și facilitează schimbul de informații privind evoluțiile juridice, politice sau tehnologice semnificative.
4. Pentru îndeplinirea atribuțiilor sale în temeiul prezentului articol, Comitetul părților primește asistență din partea Secretariatului Consiliului Europei.
5. CDPC este informat periodic cu privire la activitățile menționate la alineatele (1)-(3) de la prezentul articol.

Capitolul IX – Relația cu alte surse de drept internațional

Articolul 49 – Relația cu alte surse de drept internațional

1. Prezenta convenție nu aduce atingere drepturilor și obligațiilor care decurg din dreptul internațional cutumiar și din alte convenții internaționale la care părțile la prezenta convenție sunt sau vor deveni părți și care conțin dispoziții privind aspectele reglementate de prezenta convenție.
2. Părțile la prezenta convenție pot încheia între ele acorduri bilaterale sau multilaterale privind aspectele reglementate de prezenta convenție, cu scopul de a completa sau de a consolida dispozițiile acesteia ori de a facilita aplicarea principiilor cuprinse în convenție.
3. Nicio dispoziție a prezentei convenții nu aduce atingere drepturilor, obligațiilor și responsabilităților statelor și ale persoanelor în temeiul dreptului internațional.

Capitolul X – Modificări aduse convenției

Articolul 50 – Modificări aduse convenției

1. Orice propunere de modificare a prezentei convenții prezentată de o parte este comunicată Secretarului General al Consiliului Europei, care o transmite statelor membre ale Consiliului Europei, oricărui semnatar, oricărei părți, Uniunii Europene, oricărui stat invitat să semneze prezenta convenție în conformitate cu dispozițiile articolului 53 și oricărui stat invitat să adere la prezenta convenție în conformitate cu dispozițiile articolului 54.
2. Comitetul de Miniștri al Consiliului Europei examinează modificarea propusă și, după consultarea părților la prezenta convenție care nu sunt membre ale Consiliului Europei, poate adopta modificarea cu majoritatea prevăzută la articolul 20 litera (d) din Statutul Consiliului Europei.
3. Textul oricărei modificări adoptate de Comitetul de Miniștri în conformitate cu alineatul (2) de la prezentul articol se transmite părților în vederea acceptării.
4. Orice modificare adoptată în conformitate cu alineatul (2) de la prezentul articol intră în vigoare în prima zi a lunii care urmează după expirarea perioadei de o lună de la

data la care toate părțile au informat Secretarul General al Consiliului Europei că acceptă respectiva modificare.

Capitolul XI – Clauze finale

Articolul 51 – Efectele prezentei convenții

1. Dispozițiile prezentei convenții nu aduc atingere dispozițiilor de drept intern și instrumentelor internaționale obligatorii care sunt deja în vigoare sau pot intra în vigoare, în temeiul cărora persoanelor li se conferă sau ar urma să li se confere drepturi mai favorabile în materie de prevenire și combatere a infracțiunilor împotriva mediului.
2. Părțile care sunt state membre ale Uniunii Europene aplică, în relațiile lor reciproce, normele Uniunii Europene care reglementează aspectele ce intră în domeniul de aplicare al prezentei convenții. Acest lucru nu aduce atingere aplicării depline a prezentei convenții în relațiile lor cu alte părți.

Articolul 52 – Soluționarea litigiilor

1. Părțile la orice litigiu care poate apărea privind aplicarea sau interpretarea dispozițiilor prevăzute în prezenta convenție încearcă, în primul rând, să îl soluționeze prin intermediul negocierii, al concilierii, al arbitrajului sau al oricăror alte metode de soluționare pașnică, acceptate de comun acord între ele.
2. Comitetul de Miniștri al Consiliului Europei poate institui proceduri de soluționare care să poată fi utilizate de către părțile în litigiu, dacă ele vor conveni astfel.

Articolul 53 – Semnarea și intrarea în vigoare

1. Prezenta convenție este deschisă spre semnare statelor membre ale Consiliului Europei, statelor care nu sunt membre și care au participat la elaborarea sa și Uniunii Europene.
2. Prezenta convenție este supusă ratificării, acceptării sau aprobării. Instrumentele de ratificare, acceptare sau aprobare se depun la Secretarul General al Consiliului Europei.
3. Prezenta convenție intră în vigoare în prima zi a lunii care urmează după expirarea perioadei de trei luni de la data la care 10 părți semnatare, dintre care cel puțin opt sunt state membre ale Consiliului Europei, și-au exprimat consimțământul de a-și asuma obligații în temeiul convenției, în conformitate cu dispozițiile alineatului (2) de la prezentul articol.
4. Pentru orice stat menționat la alineatul (1) de la prezentul articol sau pentru Uniunea Europeană, care își exprimă ulterior consimțământul de a-și asuma obligații în temeiul convenției, aceasta intră în vigoare în prima zi a lunii care urmează după expirarea perioadei de trei luni de la data depunerii instrumentului de ratificare, acceptare sau aprobare.

Articolul 54 – Aderarea la convenție

1. După intrarea în vigoare a prezentei convenții, Comitetul de Miniștri al Consiliului Europei poate, după ce a consultat părțile la prezenta convenție și a obținut acordul lor unanim, să invite orice stat care nu este membru al Consiliului Europei și care nu a participat la elaborarea convenției să adere la prezenta convenție printr-o decizie adoptată cu majoritatea prevăzută la articolul 20 litera (d) din Statutul Consiliului

Europei și prin votul unanim al reprezentanților părților care au dreptul de a face parte din Comitetul de Miniștri.

2. Pentru fiecare stat care aderă, convenția intră în vigoare în prima zi a lunii care urmează după expirarea perioadei de trei luni de la data depunerii instrumentului de aderare la Secretarul General al Consiliului Europei.

Articolul 55 – Aplicarea teritorială

1. Orice stat sau Uniunea Europeană poate specifica, la momentul semnării sau la depunerea instrumentului de ratificare, acceptare, aprobare sau aderare, teritoriul sau teritoriile pe care se aplică prezenta convenție.
2. Orice parte poate, la orice dată ulterioară, printr-o declarație adresată Secretarului General al Consiliului Europei, să extindă aplicarea prezentei convenții la orice alt teritoriu specificat în declarație, de ale cărui relații internaționale este răspunzătoare sau în numele căruia este autorizată să își asume obligații. În cazul unui astfel de teritoriu, convenția intră în vigoare în prima zi a lunii care urmează după expirarea perioadei de trei luni de la data primirii unei astfel de declarații de către Secretarul General.
3. Orice declarație făcută conform celor două alineate anterioare poate fi retrasă, în ceea ce privește orice teritoriu specificat în respectiva declarație, prin intermediul unei notificări adresate Secretarului General al Consiliului Europei. Retragera intră în vigoare în prima zi a lunii care urmează după expirarea perioadei de trei luni de la data primirii acestei notificări de către Secretarul General.

Articolul 56 – Rezerve

1. Nu se admite nicio rezervă cu privire la orice dispoziție a prezentei convenții, cu excepția celor prevăzute la alineatele (2) și (3) de la prezentul articol.
2. Orice stat sau Uniunea Europeană poate, în momentul semnării sau al depunerii instrumentului de ratificare, acceptare, aprobare sau aderare, printr-o declarație adresată Secretarului General al Consiliului Europei, să declare că își rezervă dreptul de a nu aplica sau de a aplica numai în cazuri sau condiții specifice dispozițiile prevăzute la articolul 33 alineatul (1) litera (d) din prezenta convenție.
3. Pe baza legislației sale armonizate, o organizație de integrare regională și statele membre ale organizației respective pot, în momentul semnării sau al depunerii instrumentului lor de ratificare, acceptare, aprobare sau aderare, printr-o declarație adresată Secretarului General al Consiliului Europei, să precizeze:
 - (a) domeniul de aplicare al termenului „ilegal” de la articolul 3 litera (a) din prezenta convenție și
 - (b) domeniul de aplicare al noțiunilor de „drept intern”, „dispoziții interne”, „protejat” și „cerință” utilizate în scopul definirii infracțiunilor în temeiul articolelor 13 și 14, 19-22 și 26-30 din prezenta convenție.
4. Orice parte poate retrage, integral sau parțial, o rezervă printr-o declarație adresată Secretarului General al Consiliului Europei. Această declarație intră în vigoare începând cu data recepționării sale de către Secretarul General.

Articolul 57 – Denunțarea

1. Orice parte poate denunța oricând prezenta convenție printr-o notificare adresată Secretarului General al Consiliului Europei.

2. Denunțarea intră în vigoare în prima zi a lunii care urmează după expirarea perioadei de trei luni de la data la care Secretarul General primește notificarea.

Articolul 58 – Notificarea

Secretarul General al Consiliului Europei notifică statelor membre ale Consiliului Europei, statelor care nu sunt membre și care au participat la elaborarea sa, oricărei părți semnatare, oricărei părți, Uniunii Europene, precum și oricărui stat invitat să adere la prezenta convenție:

- (a) orice semnare;
- (b) depunerea oricărui instrument de ratificare, acceptare, aprobare sau aderare;
- (c) orice dată de intrare în vigoare a prezentei convenții, în conformitate cu articolele 53 și 54;
- (d) orice modificare adoptată în conformitate cu articolul 50 și data la care acea modificare intră în vigoare;
- (e) orice rezervă și retragere a unei rezerve formulate în conformitate cu articolul 56;
- (f) orice denunțare efectuată potrivit dispozițiilor articolului 57 sau
- (g) orice alt act, notificare sau comunicare referitoare la prezenta convenție.

Drept care, subsemnații, împuterniciți în mod corespunzător, au semnat prezenta convenție.

Adoptată la [...], la [...] [...] [202x], în limbile engleză și franceză, ambele texte fiind în egală măsură autentice, într-un singur exemplar care se depune la arhiva Consiliului Europei. Secretarul General al Consiliului Europei transmite copii certificate fiecărui stat membru al Consiliului Europei, statelor care nu sunt membre și care au participat la elaborarea prezentei convenții, Uniunii Europene, precum și tuturor statelor invitate să adere la prezenta convenție.

ANEXA 2

Rezervă privind definiția anumitor termeni din Convenția Consiliului Europei privind protecția mediului prin intermediul dreptului penal

În conformitate cu articolul 56 alineatul (3) din Convenția privind protecția mediului prin intermediul dreptului penal (denumită în continuare „convenția”), Uniunea Europeană declară că, pentru Uniunea Europeană, noțiunea de „drept intern” utilizată pentru definirea termenului „ilegal” de la articolul 3 litera (a) din convenție desemnează dreptul Uniunii care contribuie la urmărirea unuia dintre obiectivele politicii Uniunii în domeniul mediului, astfel cum sunt prevăzute la articolul 191 alineatul (1) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, precum și un act cu putere de lege sau un act administrativ al unui stat membru al Uniunii Europene ori o decizie luată de o autoritate competentă a unui stat membru care pune în aplicare dreptul relevant al Uniunii. Același înțeles se aplică noțiunilor de „drept intern” și „dispoziții interne” utilizate în scopul definirii faptelor relevante prevăzute la articolele 14, 19, 20, 21, 26, 29 și 30 din convenție. În plus, noțiunile „protejat” și „cerință” utilizate în scopul definirii faptelor relevante prevăzute la articolele 13, 22, 27, 28 și 29 din convenție se interpretează în conformitate cu dreptul intern, astfel cum este definit mai sus.